

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af lov om folkepension.

(Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ventetillæg samt ændret klageadgang m.v.),

II. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m.v.

(Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.) og

III. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m.fl.

(Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.).

(Afgivet af socialudvalget den 11. juni 1975).

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder haft samråd med socialministeren, der tillige skriftligt har besvaret en række af udvalgets spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlig og/eller mundtlig henvendelse fra:

Dansk Socialrådgiverforening,

En gruppe jurister, socialrådgivere m.fl. ved soc. Benthe Stig, Ry,

Folkepensionistforeningernes og Invalideorganisationernes kontaktudvalg.

Endvidere har socialdirektør, cand. jur. Jørgen Koch, Århus, henledt udvalgets opmærksomhed på de kritiske bemærkninger til lovforslagene, han har fremført i „Juristen og Økonomen“, 10/75.

Ad I. forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ventetillæg samt ændret klageadgang m.v.).

Socialministeren har stillet ændringsforslag nr. 4, hvorefter de fradragsfrie beløb for

pensionisttillæg foreslås fordoblet med virkning fra 1. oktober 1976. Idet bemærkes, at socialministeren har stillet tilsvarende ændringsforslag til de nedenfor omhandlede lovforslag, henvises der om baggrunden for disse til de ledsagende bemærkninger.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) har stillet ændringsforslag nr. 3 om en næsten firdobling af det fradragsfrie beløb. Mindretallet har ikke stillet eller tiltrådt ændringsforslag om forhøjelse af de fradragsfrie beløb for invalide- eller enkepensionister, da mindretallet mener, at den nuværende forskel i folkepensionisternes disfavør i forhold til invalidepensionisterne må ændres. Hvad angår enkepensionister, mener mindretallet, at en forbedring af disses forhold skal ske efter et trangskriterium.

Foruden problematikken i forbindelse med ovennævnte ændringsforslag har udvalget navnlig drøftet spørgsmål i forbindelse med de foreslåede ændringer af såvel *ventetillægsbestemmelserne* som *klageadgangen*, ligesom spørgsmål om tidspunktet for ikrafttrædelsen har været nærmere behandlet.

Der er på baggrund heraf stillet en række ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslag er af mindretallet ikke udarbejdet i samme udstrækning vedrørende de under II og III omhandlede lovforslag, idet synspunkterne synes tilstrækkeligt markeret ved de til det heromhandlede lovforslag stillede ændringsforslag.

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag og med det af socialministeren under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse. Skønt lovforslaget indeholder en forbedring af pensionisternes økonomiske vilkår efter vedtagelsen af socialministerens ændringsforslag, må mindretallet vende sig imod hovedindholdet af lovforslaget, nemlig forslaget om ændring af ventetidsbestemmelserne.

Mindretallet er i så henseende af den opfattelse, at det, der er brug for i den øjeblikkelige arbejdsmæssige situation, er en generel nedsættelse af alderen for retten til at modtage folkepension. Med forhøjelse af ventetidstillæggene vil man favorisere den gruppe af pensionister, der har haft det mindst opslidende og mest sikre arbejde. Den tilsyneladende retfærdighed, der ligger i forsikringsprincippet, kan mindretallet ikke tilslutte sig. Mindretallet finder tværtimod, at pensionister, der har haft hårdt arbejde og lav løn, herigennem har betalt deres pris for retten til at modtage et lige så stort pensionsbeløb som dem, der har kræfter og økonomisk tilskyndelse til at udskyde pensioneringstidspunktet.

Endelig bemærkes, at mindretallet også tager afstand fra den begrænsning i ankeadgangen, som er indeholdt i lovforslaget.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m.v. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.) og

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m.fl. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.).

Et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stillingtagen ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget) vil ligeledes redegøre for sin stillingtagen ved 2. behandling.

Ændringsforslag.

til

I. forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ventetillæg samt ændret klageadgang m.v.)

Af socialministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) Indledningen affattes således:

„I lov om folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 370 af 8. juli 1974, som ændret ved § 2 i lov nr. 506 af 2. oktober 1974 og § 1 i lov nr. 93 af 19. marts 1975, foretages følgende ændringer:“

Af et *mindretal* (Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP), Eva Rothenborg (FP), Ebba Strange (SF) og Hanne Reintoft (DKP)):

2) Nr. 2 udgår.

Af et *mindretal* (Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP) og Eva Rothenborg (FP)):

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:
„01. I § 10, stk. 2, 1. pkt., ændres „3.200 kr.“ og „2.200 kr.“ til: „12.000 kr.“ og „8.000 kr.““

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af mindretallet under nr. 3):

4) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:
„02. I § 10, stk. 2, 1. pkt., ændres „3.200 kr.“ og „2.200 kr.“ til: „6.400 kr.“ og „4.400 kr.““

Af *mindretallet* under nr. 2:

5) Nr. 3, 9, 10 og 11 udgår.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP), Eva Rothenborg (FP), Ebba Strange (SF) og Hanne Reintoft (DKP)):

6) Nr. 11 affattes således:
„11. I § 39 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

„Stk. 4. Til personer, der har opsat begæring om pension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 3, udbetales tillæg til folkepensionen (ventetillæg) med følgende beløb, jfr. dog stk. 5:

	Årlig kr.
Ved opsættelse til det fyldte	
70. år	900
72. år og derefter	1.308
Ved enlige kvinders opsættelse til det fyldte	
65. år	300
67. år	636

Hvis samlevende ægtefæller begge er berettigede til ventetillæg, nedsættes tillægget med 25 pct. Tillægget afrundes til det nærmeste med 12 delelige kronebeløb.

Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes tillægget i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.“

I *stk. 4*, der herefter bliver *stk. 5*, ændres „*stk. 2* og *3*“ til: „*stk. 2, 3* og *4*“.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af fremskridtspartiets, socialistisk folkepartis og Danmarks kommunistiske partis medlemmer af udvalget):

Til § 2.

7) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juli 1975, § 1, nr. 7, bortset fra den nye affattelse af § 27, stk. 5, dog først den 1. oktober 1975 og § 1, nr. 02, først den 1. oktober 1976. § 1, nr. 11, anvendes første gang ved de reguleringer, der beregnes pr. 1. oktober 1975 på grundlag af reguleringspristallet for juli 1975.“

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 7.

Af *mindretallet* under nr. 3:

8) I den ved ændringsforslag nr. 7 foreslåede affattelse af § 2 udgår *1. pkt.* og erstattes af:

„Loven træder i kraft den 1. juli 1975, nr. 01 dog først den 1. oktober 1975. Nr. 7 samt nr. 8 for så vidt angår forholdet til amsankenævnene træder dog først i kraft samtidig med lov nr. 333 af 19. juni 1974.“

Underændringsforslag
til ændringsforslag nr. 8.

Af et *mindretal* (Ebba Strange (SF) og Hanne Reintoft (DKP)):

9) I den ved ændringsforslaget foreslåede bestemmelse udgår *2. pkt.*

Af *socialministeren*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 4:

Til lovforslagets titel.

10) I lovforslagets titel indsættes efter „ventetillæg“: „, fordobling af de fradragsfri beløb for pensionstillæg.“

Af *mindretallet* under nr. 3:

11) I lovforslagets titel udgår „ventetillæg“, og i stedet indsættes: „, forhøjelse af de fradragsfri beløb for pensionstillæg.“

Af mindretallet under nr. 2:

12) I lovforslagets titel udgår „ventetillæg“.

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ændringsforslaget, der er redaktionelt, er en følge af vedtagelsen af lov nr. 93 af 19. marts 1975 om ændring af bestemmelser om pristalsregulerede ydelser i lovene om folke-, invalide- og enkepensioner.

Til nr. 2 og 5.

Ved ændringsforslag nr. 2, jfr. ændringsforslag nr. 5, der er en følge heraf, udgår de bestemmelser i lovforslaget, hvorved ventetillægsreglerne ændres.

Til nr. 3.

Ved ændringsforslaget omtrent firdobles de fradragsfri beløb, om hvis karakter der henvises til bemærkningerne til nr. 4. De hermed forbundne udgifter afholdes af den sociale pensionsfond, ca. 120 mill. kr., i modsætning til de under nr. 4 angivne 60 mill. kr., idet der til lovforslaget vedrørende denne stilles ændringsforslag af mindretallet.

Til nr. 4.

Efter de gældende regler er de fradragsfri beløb for pensionstillægget 3.200 kr. for gifte personer og 2.200 kr. for enlige. Ved fradragsfri beløb forstås beløb, som pensionisterne må have i indtægt ud over pensionen, inden der sker fradrag i pensionstillægget. Disse beløb foreslås fordoblet for at undgå, at selv ubetydelige ekstraintægter medfører pensionsnedgang. Pensionstillægget vil herefter først være fuldt aftrappet ved en ekstraintægt på ca. 26.600 kr. og ca. 14.600 kr. Under forudsætning af vedtagelse af de forslag om at holde de sociale pensioner uden for indkomstbeskatning, som regeringen i nær fremtid vil fremsætte for folketinget, anslås merudgifterne til ca. 60 millioner kr. årlig. Hvis forslagene om skattefrihed ikke vedtages, vil de årlige bruttomerudgifter beløbe sig til 100 millioner kr., hvoraf dog de 40 millioner kr. tilbagebetales det offentlige i form af indkomstskat.

Til nr. 6.

Ændringsforslaget, der vedrører ventetillæg, er en følge af ændringsforslaget vedrørende ikrafttrædelsestidspunktet.

Til nr. 7.

Ikrafttrædelsesdatoen foreslås ændret fra 1. april til 1. juli som følge af, at det ikke findes hensigtsmæssigt at give loven tilbagevirkende kraft.

Under hensyn til udskydelsen af tidspunktet for oprettelsen af amsankenævnene foreslås bestemmelserne om ændret klageadgang dog først at skulle træde i kraft den 1. oktober 1975. Der henvises herom til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 4 i socialudvalgets betænkning af 22. maj 1975 til lovforslagene 104-110 om den sociale styrelseslov m. v. Endelig foreslås det, at forhøjelsen af de fradragsfri beløb træder i kraft 1. oktober 1976.

Til nr. 8.

Mindretallet stiller ændringsforslag om ikrafttrædelsestidspunktet, motiveret med, at forhøjelsen af de fradragsfri beløb bør ske pr. 1. oktober 1975, og at lovforslaget indeholder ændringer vedrørende ankeadgangen og således på dette punkt må afvente oprettelsen af amsankenævnene, der efter mindretallets opfattelse, jfr. ovennævnte betænkning, bør finde sted samtidig med bistandslovens ikrafttrædelse.

Til nr. 9.

Ved ændringsforslaget stilles alene forslag om, at de fradragsfri beløb forhøjes fra den 1. oktober 1975.

Til nr. 10.

Ændringsforslaget, der er redaktionelt, er en følge af ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 11.

Ændringsforslaget, der er redaktionelt, er en følge af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 12.

Ændringsforslaget, der er redaktionelt, er en følge af ændringsforslag nr. 2.

II. forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m.v. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Indledningen affattes således:

„I lov om invalidepension m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 371 af 8. juli 1974, som ændret ved § 2 i lov nr. 93 af 19. marts 1975, foretages følgende ændringer:“.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP) og Eva Rothenborg (FP)):

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

„01. I § 11, stk. 2, ændres „3.200 kr.“ og „2.200 kr.“ til: „6.400 kr.“ og „4.400 kr.““

Til § 2.

3) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juli 1975, § 1, nr. 5, bortset fra den nye affattelse af § 32, stk. 5, dog først den 1. oktober 1975 og § 1, nr. 01, først den 1. oktober 1976.“

III. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m.fl. (Overførsel af opgaver fra socialministeriet til sikringsstyrelsen, ændret klageadgang m.v.).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Indledningen affattes således:

„I lov om pension og hjælp til enker m.fl., jfr. lovbekendtgørelse nr. 372 af 8. juli 1974,

som ændret ved § 3 i lov nr. 93 af 19. marts 1975, foretages følgende ændringer:“.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Erlendsson (FP), Jørgen Junior (FP) og Eva Rothenborg (FP)):

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

„01. I § 3, stk. 3, nr. 1, 3. pkt., ændres „2.200 kr.“ til: „4.400 kr.““

Til § 2.

3) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft den 1. juli 1975, § 1, nr. 6, bortset fra den nye affattelse af § 18, stk. 5, dog først den 1. oktober 1975 og § 1, nr. 01, først den 1. oktober 1976.“

Bemærkninger

til ændringsforslagene til de under II og III omhandlede lovforslag.

Til nr. 1.

Ændringsforslaget er redaktionelt.

Til nr. 2.

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 4 til det under I omhandlede lovforslag.

Til nr. 3.

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 7 til det under I omhandlede lovforslag.

Jacob Sørensen (V).

Peter Holst (V).

Bertel Haarder (V).

Anna Dorith Skriver (V).

Erlendsson (FP),
næstformand.

Jørgen Junior (FP).

Eva Rothenborg (FP).

Inge Krogh (KrF).

Albertsen (S).

Hjortnæs (S).

Inge Fischer Møller (S).

Winnie Russell (S).

Tastesen (S),
formand.

Grethe Philip (RV).

Ebba Strange (SF).

Hanne Reintoft (DKP).

Karen Thorsøe Hansen (KF).